

A hazai elektronikai ipar jelentősége és erősítésének feladatai

Nemzeti Elektronikai Kerekasztal Állásfoglalás

A Nemzeti Elektronikai Kerekasztal megállapítja, hogy **az elektronikai ipar a magyar nemzetgazdaságnak egyértelműen és hosszú ideje a legnagyobb önálló termelő szegmense**. A KSH adatai alapján vezető közgazdászok által készített elemzés szerint az utóbbi években (a kifejezetten szolgáltató jellegű ágazatoktól, pl. kereskedelem, eltekintve) az elektronikai gyártóipar közvetlen hozzájárulása volt a legfontosabb tényező a GDP megtermelésében:

A legjelentősebb magyar gazdasági ágazatok¹	Közvetlen GDP hozzájárulásuk (2007–10 között átlagosan)
Elektronikai gyártás	5.34%
Építőipar	4.62%
Mezőgazdaság	4.06%
Gépjármű gyártás	3.96%
Energiaszolgáltatás	2.86%
Turizmus, idegenforgalom	1.61%

A magyar elektronikai ipar a rendszerváltást követő évek óta **a legdinamikusabban fejlődő, a nemzetközi munkamegosztásba legjobban beágyazódott szegmens, amely termelési volumenében is Európa egyik legnagyobbja**. Az OECD 2008. évi hivatalos elemzése szerint a hazai ipari termelésen belül az elektronikai ipar arányát tekintve **holtversenyben harmadikak** vagyunk a világranglistán (Korea 21%, Finnország 20%, Japán és Magyarország 13%) - de az ágazat fejlődése nálunk volt az egyik legnagyobb.

Mindezek alapján a magyar elektronikai ipar jellegénél és lehetőségeinél fogva az összes termelő ágazat közül a legeredményesebben járulhat hozzá a Kormány kiemelt célkitűzéseinek a Széll Kálmán Terv keretei között történő megvalósításához:

- **Kilábalás a válságból:** a magyar elektronikai ipar **35%-os fejlődést mutatott egy év alatt** (2010. augusztus és 2011. február is – KSH hivatalos jelentések), miközben az ipari termelés átlag 15%-t fejlődött. Nemzetközi tapasztalat az elektronika „válságállósága” – vagyis a magyar nemzetgazdaság legerősebb szegmensének segítségével **megszorítások nélkül, fejlesztéssel** lehet a kívánt eredményt elérni! Fontos tényező, hogy az elektronikai ipar adózási és munkaügyi szempontból 100%-osan „fehér”, amit pl. a táblázatban is szereplő építőiparról, mezőgazdaságról, idegenforgalomról nem lehet elmondani.
- **Foglalkoztatottság növelése:** a jelenlegi mintegy 90 ezer foglalkoztatott létszáma **5-10 év alatt akár meg is duplázható** – ha a fejlődést elősegítő

¹ A táblázatban nem szerepelnek a kifejezett szolgáltatás jellegű ágazatok, így a gazdasági és ingatlan szolgáltatások (18,2%), kereskedelem (11,6%), közigazgatás és társadalombiztosítás (8,6%), szállítás, posta és telekommunikáció (8,2%), valamint az oktatás egésze (5%), a szociális és személyi szolgáltatások (4,6%), az egészségügy (4,3%) és a pénzügyi szolgáltatások (4,3%). Szintén hiányoznak a kis kibocsátású egyéb feldolgozóipari ágazatok is.

javasolt intézkedések megvalósulnak, és ennek nyomán a befektetések, fejlesztések tovább növekednek;

- **Vidékfejlesztés:** a gyártókapacitások nagy része Budapesten kívül telepedett meg (Debrecen, Székesfehérvár, Komárom, Vác, Zalaegerszeg, Szombathely, Tiszaújváros, Hatvan, Miskolc, Pécs stb.); a várható fejlesztések is ezt a tendenciát fogják követni – amit a megfelelő állami-önkormányzati befektetés-ösztönző hozzáállás tovább motiválhat.
- **Hazai KKV-k erősödése:** a javasolt intézkedések mellett tovább erősödhet a hazai beszállítók súlya, a nemzeti szereplők részvétele és jelentősége az iparágban; mindez növekvő fajlagos hozzáadott érték mellett.
- **Nemzetközi versenyképesség növekedése, technológiai fejlődés** a megvalósuló technológia-transzferen keresztül történik. Az általunk javasolt intézkedések mellett a hazai vállalkozások és kutatóhelyek, egyetemek fokozódó bevonása az egyre erősödő K+F tevékenységbe rendkívül jelentős eredményeket hozhat.

Elektronikai iparunk folyamatos kihívásokkal szembesül. Feltörekvő országok csábítják a befektetőket, e mellett a hazai szakemberhiány megnehezíti a beruházások megvalósítását. Az idáig felépített, az iparágban tapasztalt nemzetközi bizalmi tőkét negatívan érintheti a magyar gazdaság általános helyzete, valamint a szabályozó-rendszer nehezen kiszámítható változásai. **Ezeket a tényezőket figyelembe véve kifejezetten szerencsétlen, hogy a magyar ipar legerősebb szegmense nem szerepel az Új Széchenyi Terv támogatott ágazatai között.**

Az iparágban rejlő lehetőségek maximális kihasználása, a kihívásokra adandó válaszlépések megtétele és ezzel a Kormány kiemelt céljainak megvalósítása érdekében konkrét, megvalósítható javaslatokat teszünk a következő területeken:

- **Az oktatás fejlesztése:** Versenyképességünk kulcsa megfelelő képzettségű és elegendő számú szakemberek rendelkezésre állása. A színvonalas, többlépcsős műszaki felsőoktatás gátjává váltak a közoktatás és a szakképzés hiányosságai, gondjai. Elengedhetetlen a közoktatás modernizációja (pedagógiai módszertanok és a használt technikák); a természettudományos képzés súlyának visszaállítása; a nyelvoktatás jelentős fejlesztése; mindehhez a tanárok képzése és továbbképzése. Szükségessé vált a felsőoktatás, a mérnökképzés BSc, MSc képzési céljainak az eddigi tapasztalatokat és az ipar igényeit is figyelembe vevő újragondolása, az ipari szereplők bevonása az oktatásba. Fontos a felnőttképzés, a továbbképzés, a munkahelyre specializált képzések feltételeinek javítása, hosszú távra érvényes szabályozók és ösztönzők meghatározása. A NEK által képviselt ipari, szakmai és tudományos szereplők mindezekben a területeken konkrét elképzelésekkel állnak a kormányzati szervek rendelkezésére.
- **Kompetencia-központok létrehozása:** szükséges az ipari és felsőoktatási-kutatói energiák egyesítése egy adott intézményben, amely a specifikus szakember-képzéstől a technológia-transzfer támogatásán keresztül az innovatív vállalkozások inkubációjáig terjedő széles skálát fedi le. További intézkedésekkel is elősegítendő **a szakmai hálózatosodás:** az ipari és felsőoktatási-kutatói különböző szakirányok, kompetenciák és kapacitások szinergiáinak kihasználása geográfiai és szakmai csoportosulásokban („Szilícium Völgy” metódus). Mindez a nemzeti KKV-kat, innovatív fejlesztéseket támogató kockázati tőkebefektetéseknek is kiváló terepet nyújt.
- **A mérnöki és természettudományos területek megbecsültségének növelése; pálya-orientáció:** széleskörű, szervezett, a modern média eszközeit

használó kampányra van szükség a társadalmi attitűd megváltoztatására. Ezt az ismeretterjesztés eszközeivel (pl. országos „Csodák Palotája”-jellegű intézményi hálózat), valamint működő tehetség-gondozó és -irányító rendszer kiépítésével kell erősíteni.

- **KKV-k és nemzetközi beruházások párhuzamos, összehangolt támogatása:** a nagy gyártók igénylik a beszállítókat, ez komoly lehetőség a magyar KKV-knak. A kialakult kapcsolat és technológia-transzfer lehetővé teszi, hogy ezek a KKV-k később betörjenek az elektronika rés piacaira. Ahhoz, hogy a hazai KKV-k elérjék a beszállítói státuszhoz szükséges szintet, kapacitás-növelő és technológiai fejlesztő beruházásaikat kiemelten támogatni kell (Új Széchenyi Terv kiegészítése), míg a megrendelői oldal felé legyen elvárás a technológia-transzfer.
- **Gazdaság-diplomácia:** szükséges az iparág versenyképességi előnyt biztosító tényezőinek erőteljes nemzetközi marketingje (infrastrukturális és logisztikai előnyök, hozzáértő munkaerő, iparági tapasztalatok és kapcsolatok stb.). A megfelelő akciók kidolgozásában és végrehajtásában a jelentős ipari szereplők készen állnak részt venni. Fontos, hogy ne csak a tradicionális nyugati felvevő piacokra koncentráljunk, hanem a feltörekvő piacokat is vegyük figyelembe és ezeket gazdaság-diplomáciai úton is támogassuk. Az elektronikai iparon belüli felemelkedő speciális területek (egészségügyi eszközök, úripar, védelmi ipar, megújuló energia-termelés, nano-technikák, biotechnika és elektronika határterületei stb.) különösen jó lehetőségeket kínálnak. Mindez tovább erősítené a hazai innovatív KKV-kat, valamint a meglévő ipari bázison belüli K+F részlegeket is, ezzel tovább csökkentve a beszállítói státuszából adódó függőséget.
- **A szabályozási környezet egyszerűsítése, racionalizálása, stabilitása:** az adó- és vám-szabályozás sok ponton ésszerűsíthető; nagyobb munkaügyi rugalmasság szükséges. Ma még sok esetben régióként is különbözik a NAV végrehajtási gyakorlata! Egyértelmű igény van a bürokratikus folyamatok kiszámíthatóságára, átláthatóságára, stabilitására és a bürokratikus terhek további csökkentésére. Mindez – **kiegészülve az elektronikai ipar fontosságát hangsúlyozó kormányzati kommunikációval** – komoly befektetés-ösztönző és a megvalósult befektetéseket hosszú távon hazánkban tartó tényezőként hat.

Valamennyiünk közös érdeke, hogy a magyar elektronikai ipar kiemelt figyelemben részesüljön. Javasoljuk az anyagban leírt konkrét intézkedések megvalósítását annak érdekében, hogy az ország ambiciózus gazdaságpolitikai céljai teljesüljenek. Ezek az intézkedések az államigazgatás oldaláról átfogó szakmapolitikai és szervezési feladatokat jelentenek; a megvalósításban az elektronikai ipar és annak képviselői szervezetei konkrét és aktív szerepet vállalnak.

Végül pedig azt kérjük, hogy a vázolt komplex fejlesztéspolitikai akcióterv részletes kidolgozásának és végrehajtásának legyen operatív kormányzati felelőse, aki az iparágat képviselő szakmai szervezetekkel és a Nemzeti Elektronikai Kerekasztallal együttműködve gondoskodik az akciók sikeres megvalósításáról, a kitűzött célok tényleges eléréséről.

Budapest, 2011. június 24.